

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ СЕМЕНА КУЗНЕЦЯ

ЗАТВЕРДЖЕНО

на засіданні кафедри
статистики і економічного прогнозування
Протокол № 2 від 02.09.2024 р.

ПОГОДЖЕНО

Проректор з навчально-методичної роботи

Каріна НЕМАШКАЛО

ЕКОНОМІЧНА СТАТИСТИКА ТА ЦИФРОВА ЕКОНОМІКА

робоча програма навчальної дисципліни (РПНД)

Галузь знань	05 "Соціальні та поведінкові науки"
Спеціальність	051 "Економіка"
Освітній рівень	перший (бакалаврський)
Освітня програма	"Бізнес-статистика і аналітика"

Статус дисципліни	обов'язкова

Мова викладання, навчання та оцінювання	українська

Розробники:		
д.е.н., професор	підписано КЕП	Олена РАСВНЄВА
к.е.н., доцент	підписано КЕП	Ірина СЕРОВА
викл.		Марина КОЙНАШ
Завідувач кафедри статистики і економічного прогнозування	підписано КЕП	Олена РАСВНЄВА
Гарант програми		Ольга БРОВКО

Харків
2024

ВСТУП

Існуючі тенденції глобалізація бізнесу у поєднанні з темпами зростання інформаційно-комунікаційних технологій визначають розширення доступності обсягу інформації з все більшого кола джерел для все більшого кола споживачів.

Існуюча нерівність здатності виробляти, використовувати та вилучати вигоду з даних формує рівень їх неузгодженості. Цифрове майбутнє потребує глибокого осмислення економічної теорії, економічних законів й економічних причин появи вартості для різних видів активів з коригуванням на різні цілі.

Якщо оцифровувати недосконалу інформацію можна вже зараз, то постає питання вбудови оцифрованої діяльності в економічні процеси суспільства.

Тому чіткість розуміння сутності економічної інформації, джерел її формування, узгодженості з економічним змістом бізнес-проблеми, вибір коректного способу виміру даних задля отримання оцінюючих характеристик дозволяє визначити перелік базових задач при проведенні економічних досліджень й впливає на їх кінцевий результат.

Цифрові технології не є коректним шляхом до розвитку, але при вірному використанні можуть його прискорити.

Економічна статистика повинна забезпечити комплексну характеристику стану та розвитку економіки держави. Розрахунок зведених статистичних показників та аналіз їх взаємозв'язків, як по економіці у цілому, так і по суб'єктам господарської діяльності в умовах цифровізації, є актуальним з позицій сьогодення.

Об'єктом вивчення дисципліни «Економічна статистика та цифрова економіка» є економічні процеси та їх взаємозв'язок що визначається сукупністю різномірних даних й способами їх вилучення.

Метою вивчення дисципліни є формування теоретичних знань та практичних навичок щодо системи збирання, систематизації та аналізу інформації, виявлення й оцінювання закономірностей формування, розвитку та взаємодії складових соціально-економічних явищ.

Предметом вивчення є закономірності формування масових економічних явищ і процесів та тенденції їх розвитку.

Виходячи з того, що використання статистичних методів дослідження дає змогу поєднати інформаційні блоки різних рівнів ієрархії господарської діяльності, виокремлення системи оцінюючих характеристик розвитку певного напрямку економічної діяльності дає змогу досягти не тільки аналітичних узагальнень щодо розвитку останньої, але й обґрунтувати її змістовну сутність й доцільність.

Результати навчання та компетентності, які формує навчальна дисципліна визначено в табл. 1.

Таблиця 1

Результати навчання та компетентності, які формує навчальна дисципліна

Результати навчання	Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач вищої освіти
РН 3	СК 1, СК 4, СК 15
РН 4	СК 1, СК 15
РН 6	СК 1, СК 10, СК 15
РН 9	СК 1, СК 4, СК 15
РН 10	СК 1, СК 10, СК 15
РН 11	ЗК8, СК 10, СК 15
РН 13	ЗК7, ЗК8, СК4, СК 10, СК 15
РН 16	СК4, СК 10, СК 15
РН 17	ЗК8, СК 1, СК 4, СК 10, СК 15
РН 19	ЗК7, ЗК8, СК 10, СК 15
РН 21	ЗК8, СК1, СК 4, СК 15
РН 25	ЗК7, ЗК8, СК1, СК4, СК 10, СК 15

де, РН3. Знати та використовувати економічну термінологію, пояснювати базові концепції мікро- та макроекономіки.

РН4. Розуміти принципи економічної науки, особливості функціонування економічних систем.

РН6. Використовувати професійну аргументацію для донесення інформації, ідей, проблем та способів їх вирішення до фахівців і нефахівців у сфері економічної діяльності.

РН9. Усвідомлювати основні особливості сучасної світової та національної економіки, інституційної структури, напрямів соціальної, економічної та зовнішньоекономічної політики держави.

РН10. Проводити аналіз функціонування та розвитку суб'єктів господарювання, визначати функціональні сфери, розраховувати відповідні показники які характеризують результативність їх діяльності.

РН 11. Вміти аналізувати процеси державного та ринкового регулювання соціально-економічних і трудових відносин.

РН 13. Ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання соціально-економічних даних, збирати та аналізувати необхідну інформацію, розраховувати економічні та соціальні показники.

РН 16. Вміти використовувати дані, надавати аргументацію, критично оцінювати логіку та формувати висновки з наукових та аналітичних текстів з економіки.

РН 17. Виконувати міждисциплінарний аналіз соціально-економічних явищ і проблем в одній або декількох професійних сферах з врахуванням ризиків та можливих соціально-економічних наслідків.

РН 19. Використовувати інформаційні та комунікаційні технології для

вирішення соціально-економічних завдань, підготовки та представлення аналітичних звітів.

РН 21. Вміти абстрактно мислити, застосовувати аналіз та синтез для виявлення ключових характеристик економічних систем різного рівня, а також особливостей поведінки їх суб'єктів.

РН25. Формувати цілісну систему бізнес-вимог та описувати, моделювати й оптимізувати бізнес-процеси з метою прийняття ефективних управлінських рішень на мікро-, мезо- та макрорівнях та формувати невідтворювальні конкурентні переваги функціонування соціально-економічних систем в межах цифрового суспільства.

ЗК7. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК8. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

СК1. Здатність виявляти знання та розуміння проблем предметної області, основ функціонування сучасної економіки на мікро-, мезо-, макро- та міжнародному рівнях.

СК4. Здатність пояснювати економічні та соціальні процеси і явища на основі теоретичних моделей, аналізувати і змістовно інтерпретувати отримані результати.

СК10. Здатність використовувати сучасні джерела економічної, соціальної, управлінської, облікової інформації для складання службових документів та аналітичних звітів.

СК15. Здатність до поглибленої аналітики основних характеристик сегментів бізнесу на мікро-, мезо- та макроекономічних рівнях.

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Аналітичний базис дослідження економіки

Тема 1. Основи аналізу та оцінки економічних явищ і процесів

1.1. Теоретико-методологічні основи економічної статистики в умовах цифровізації суспільства.

Об'єктивна необхідність та основні напрямки реформування економічної статистики. Методи економічної статистики. Завдання економічної статистики.

Адаптація національної економічної статистики до міжнародних стандартів.

Основні складові системи показників економічної статистики. Методи дослідження статистичних показників. Схеми формування інформаційної бази для проведення соціально-економічних досліджень в умовах цифровізації суспільства.

1.2. Основні класифікації економічної статистики

Мета та завдання побудови Єдиної системи класифікації та кодування інформації (ЄСКК). Склад ЄСКК. Порядок розробки та використання даних ЄСКК.

Класифікація - інструмент упорядкування, аналізу, зберігання та ефективного пошуку інформації. Основні економічні класифікації - статистичний стандарт.

Рівні статистичних стандартів. Схема гармонізації статистичних класифікацій. Прості (фасетні) й ієрархічні класифікатори.

Практичне застосування Класифікації видів економічної діяльності (КВЕД). Галузева кваліфікація видів економічної діяльності. Класифікація товарів зовнішньоекономічної діяльності (ТЗЕД). Класифікатор секторів економіки.

Тема 2. Аналіз взаємозв'язків між основними макроекономічними показниками та засоби їх цифрового відображення

2.1. Система національних рахунків як інструмент оцінювання та аналізу економічних явищ і процесів

Ключові поняття СНР: сектор, інституційні одиниці, резидент. СНР - економічна модель країни. Принципи побудови СНР.

Концепції побудови СНР 2008. Методологія складання, принципи ведення, оцінка, цілі та завдання бухгалтерських і національних рахунків.

Основні показники СНР. Методи оцінки показників виробництва. Рахунки СНР в Україні. Схема класифікації національних рахунків. Особливості побудови та схема відображення операцій у рахунках.

Типи випуску продукції. Найважливіші макроекономічні показники і взаємозв'язок між ними. Види цін, які використовуються в системі національних рахунків.

2.2. Методи розрахунку ВВП

Виробничий метод розрахунку, розподільний метод розрахунку та метод кінцевого використання - статистичний аспект. Джерела інформації щодо використання методів розрахунку ВВП.

Розширення системи макроекономічних показників у рамках СНР. Розрахунок показників проміжного споживання. Розрахунок показників як компонента ВВП в таблиці «Втрати-Випуск» у СНР.

2.3. Аналіз взаємозв'язків між основними макроекономічними показниками

Показники виробництва товарів і послуг. Показники утворення й розподілу доходів. Валова додана вартість, валовий прибуток, змішаний доход, доходи від власності, валовий наявний доход, валове накопичення. Варіанти отримання достовірної інформації в умовах цифровізації суспільства.

ВВП та його компоненти. Паритет купівельної спроможності. Міжнародні зіставлення макроекономічних показників за участю України. Загальні принципи проведення міжнародних зіставлень. Програма міжнародних зіставлень.

Тема 3. Балансові таблиці «Витрати-випуск» як основа аналітики економічних процесів

3.1. Таблиця «Витрати-Випуск» - складова частина СНР.

Схема побудови таблиці «Витрати-Випуск» - статистична таблиця, яка докладно характеризує процеси відтворення в економіці за матеріально-речовим і вартісним складом у галузевому плані. Використання даних МГБ в аналізі та моделюванні макроекономічних процесів у державі.

Таблиця «Витрати- Випуск» - складання з чистих галузей економіки, які виробляють однорідні товари та послуги. Кількісна оцінка економічних зв'язків

кожної галузі. Основне рівняння таблиці «Витрати-Випуск».

3.2. Види МГБ.

Види МГБ за класифікаційними ознаками: періодом аналізу: динамічні й статичні; обсягом використаної інформації: національні, регіональні, галузеві; характером використаних вимірників: натуральні й вартісні; характером відбиття міжгалузевих зв'язків: схема "Витрати-випуск", баланс пропозицій і використання ресурсів. Ціни в МГБ: ціни споживачів, ціни виробників, основні ціни.

Тема 4. Статистика національного багатства

4.1. Сутність і структура національного багатства (НБ).

Склад національного багатства за стандартом СНР. Фінансові й нефінансові активи: поняття, групування за формами власності, за галузями економіки, за регіонами. Комплексна характеристика національного багатства - використання системи статистичних показників: обсягу й структури НБ; відтворення найважливіших складових НБ; динаміки НБ в цілому та його компонентів; ефективності використання НБ.

4.2. Аналітика національного багатства.

Види оцінок елементів національного багатства: за історичною (первісною) вартістю, за вартістю зміни (відновна вартість), за ринковою вартістю. Баланс активів і пасивів: схема побудови, види за секторами і галузями економіки та в цілому по економіці. Балансуюча стаття зведеного балансу - національне багатство. Балансове рівняння активів та пасивів. Абсолютна зміна вартості активів і пасивів - зв'язок з рахунками нагромадження.

Змістовий модуль 2. Статистичний аналіз та оцінка розвитку цифрової економіки

Тема 5. Інформаційні потоки: загальна схема формування та взаємозв'язок

5.1. Загальне визначення та моделі формування інформаційних потоків.

Інформаційні потоки :загальне тлумачення, класифікація та значення в цифровому суспільстві. Процес передачі та отримання інформації: проста схема. Методи дослідження інформаційних потоків. Моделі формування інформаційних потоків: класична, цифрова. Показники оцінки якості інформаційних мереж.

5.2. Управління інформаційними потоками.

Компоненти процесу управління інформаційними потоками: стратегічний, функціональний, організаційний, інформаційний, фінансовий.

ефективність логістичної системи при оцінці ефективності використання інформаційних потоків в управлінні підприємством. Критерій аналізу-максимальний результат із залученням мінімальної кількості витрат.

Сукупність показників у визначенні ефективності використання інформаційних потоків.

Аналіз ефективності управління інформаційними потоками на підприємстві. Управління інформаційними потоками в цифровій логістиці.

Тема 6. Статистичні методи оцінювання тіньової діяльності в інформаційному просторі

6.1. Тіньової економіки: формування інформаційного базису та основ аналітичної оцінки.

Тіньова економіка – різноманітність визначення та класифікація. Відображення тіньової економіки у Системі Національних рахунків. Методи аналізу та оцінки тіньової економіки: прямі та непрямі.

6.2. Оцінка діяльності неформального сектору економіки в окремих галузях.

Методи оцінки діяльності неформального сектору економіки в окремих галузях. Інтегральна оцінка макроекономічних показників. Прямі оцінки. Непрямі оцінки. Балансовий метод.

Тема 7. Статистика цін і тарифів в діяльності суб'єктів господарювання

7.1. Об'єкт статистичного спостереження - рівень і динаміка цін.

Види цін, що підпадають під оцінку органами державної статистики. Внутрішньорегіональні та міждержавні порівняння цін і тарифів. Специфіка методики статистичного спостереження та дослідження цін і тарифів. Система цін в СНР. Ціна виробника й ціна покупця. Можливість оцифровки вартісних показників.

7.2. Індексний метод дослідження за зміною цін і тарифів.

Системи індексів в дослідженні цін. Індекс Ласпейреса та Пааше. Ефект Гершенкрона. Визначення середньомісячного темпу зміни рівня цін та динаміки середніх цін на окремі види товарів та послуг. Особливості методики застосування індексного методу для дослідження динаміки цін за окремими галузями народного господарства.

7.3. Специфіка дослідження споживчих цін.

Споживчі ціни: динаміка, умови застосування. Індекс споживчих цін на товари та послуги - узагальнюючий показник динаміки споживчих цін. Специфіка вибору ваг в розрахунку індексу.

Методи переоцінки в порівняльні ціни: метод безпосереднього переоцінювання; метод дефляції та метод індексів фізичного обсягу. Інформаційне забезпечення та технологія перерахунку.

Тема 8. Інвестиційні виклики цифрової економіки та оцінка ефективності глобалізації

8.1. Статистика інвестицій

Загальне поняття та структура інвестицій. Групування інвестицій: за ознакою структури економіки; за територіальною ознакою; за джерелами фінансування. Характеристика збалансованості попиту та пропозиції на ринку інвестицій. Групування форм інвестицій за окремими ознаками.

Реальні та фінансові інвестиції. Статистична оцінка капітальних вкладень. Показники інвестиційної активності окремих регіонів. Оцінка нерівномірності розподілу інвестицій. Аналіз інвестиційної привабливості окремих регіонів.

8.2. Статистика економічної ефективності

«Економічний ефект» та «економічна ефективність», зміст цих понять. Визначення взаємозв'язку між ними. Загальні показники ефективності суспільного виробництва та їх взаємозв'язок. Ефект господарської діяльності - прибуток. Методи розрахунку та фактори, які впливають на його величину.

Мультиплікативна факторна модель прибутку.

Показники використання живої праці в процесі виробництва. Методи визначення продуктивності праці. Характеристика витрат час та обліку обсягу виробництва у процесі визначення рівня продуктивності праці. Адитивна та мультиплікативна факторна модель середньої продуктивності праці. Показники для характеристики ефективності використання основних фондів. Розрахунок адитивної факторної моделі витрат на матеріали. Основний та обіговий капітал як елемент собівартості продукції.

Перелік лабораторних занять / завдань за навчальною дисципліною наведено в табл. 2

Таблиця 2

Перелік лабораторних занять / завдань

Назва теми та / або завдання	Зміст
Тема 1-2. Завдання 1.	Визначення й опрацювання літературних джерел. Побудова загальної схеми аналізу економіки країни та виокремлення місця цифровізації в ній.
Тема 3. Завдання 2.	Формування навичок проведення аналізу взаємозв'язків між основними макроекономічними інструментами та дослідження зв'язку між макроекономічними показниками за допомогою балансового методу
Тема 4. Завдання 3.	Виокремлення специфіки аналітичної роботи в дослідженні національного багатства країн. Підбір методів порівняльного аналізу.
Тема 5-6. Завдання 4.	Набуття загальних навичок формування інформаційних потоків у відповідності до мети дослідження. Економічних процесів
Тема 7. Завдання 5.	Виокремлення відмінностей статистичного аналізу цінової політики. Формування аналітичних висновків з використанням MS Excel.
Тема 8. Завдання 6.	Формування загальної схеми причинно-наслідкових зв'язків в дослідженні ефективності сучасних тенденцій розвитку світової економіки. Обґрунтування відповідності застосування методів статистики до вирішення економічних питань. Використання методів візуалізації даних засобами MS Excel.

Перелік самостійної роботи за навчальною дисципліною наведено в табл. 3.

Таблиця 3

Перелік самостійної роботи

Назва теми та / або завдання	Зміст
Тема 1-8.	Підготовка до лабораторних занять, визначення загальних методів аналітичної роботи в дослідженні економічних процесів
Тема 2-3.	Виконання домашнього завдання 1 за темами 2-3

Тема 1-4.	Підготовка до поточного контролю
Тема 1–8.	Підготовка до лабораторних занять
Тема 5-6.	Виконання домашнього завдання 2, що містить ситуаційне вирішення за темами 5-6
Тема 5-8.	Підготовка до поточного контролю
Тема 1–8.	Підготовка до екзамену

Кількість годин лекційних та лабораторних занять та годин самостійної роботи наведено в робочому плані (технологічній карті) з навчальної дисципліни.

МЕТОДИ НАВЧАННЯ

У процесі викладання навчальної дисципліни для набуття визначених результатів навчання, активізації освітнього процесу передбачено застосування таких методів навчання, як:

Словесна лекція (Тема 1), проблемна лекція (Тема 2, 5-8), міні-лекція (Тема 3-4). Наочні (демонстрація (Тема 1-8)).

Практичні (лабораторна робота (Тема 2-8), завдання для самостійного опрацювання (Тема 2-3, 5-6), ситуаційне завдання (Тема 5-6), поточний контроль (тема 1-8)).

ФОРМИ ТА МЕТОДИ ОЦІНЮВАННЯ

Університет використовує 100 бальну накопичувальну систему оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти.

Поточний контроль здійснюється під час проведення лекційних, лабораторних занять і має на меті перевірку рівня підготовленості здобувача вищої освіти до виконання конкретної роботи і оцінюється сумою набраних балів:

– для дисциплін з формою семестрового контролю екзамен (іспит): максимальна сума – 60 балів; мінімальна сума, що дозволяє здобувачу вищої освіти скласти екзамен (іспит) – 35 балів.

– для дисциплін з формою семестрового контролю залік: максимальна сума – 100 балів; мінімальна сума – 60 балів.

Підсумковий контроль включає семестровий контроль та атестацію здобувача вищої освіти.

Семестровий контроль проводиться у формі семестрового екзамену (іспиту). Складання семестрового екзамену (іспиту) здійснюється під час екзаменаційної сесії.

Максимальна сума балів, яку може отримати здобувач вищої освіти під час екзамену (іспиту) – 40 балів. Мінімальна сума, за якою екзамен (іспит) вважається складеним – 25 балів.

Підсумкова оцінка за навчальною дисципліною визначається сумуванням балів за поточний та підсумковий контроль.

Під час викладання навчальної дисципліни використовуються наступні контрольні заходи:

Поточний контроль: Лабораторні роботи (18 балів), домашні завдання, в тому числі й завдання ситуативне (12 балів), поточні контрольні роботи (10 балів), письмові (модульні) контрольні роботи (20 балів).

Семестровий контроль: Екзамен (40 балів)

Більш детальну інформацію щодо системи оцінювання наведено в робочому плані (технологічній карті) з навчальної дисципліни.

Приклад екзаменаційного білета та критерії оцінювання для навчальної дисципліни.

Приклад екзаменаційного білета

Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця

Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти

Спеціальність «Економіка»

Освітньо-професійна програма «Бізнес-статистика і аналітика».

Семестр V

Навчальна дисципліна "Економічна статистика та цифрова економіка"

ЕКЗАМЕНАЦІЙНИЙ БІЛЕТ № 1

Діагностичне завдання 1 (розрахункове). (10 балів) Маємо дані звіту щодо виконання кошторису бюджетної організації (в млн.грн.).

Таблиця 1.

Динаміка витрат бюджетної організації, (млн.грн.).

Показник	Базисний період	Звітний період
оплата праці найманих працівників	38.931	40.319
податки на виробництво та імпорту	20.422	22.242
субсидії на виробництво та імпорту	2.556	3.655
валовий прибуток, змішаний дохід	24.722	34.272

Побудуйте рахунок для сектору «Фінансові корпорації», проведіть аналіз балансуєної статті за допомогою методу балансових рівнянь та проаналізуйте інтенсивність зміни показників. Прокоментуйте отримані результати.

Діагностичне завдання 2 (розрахункове). (10 балів) На початок року за повною вартістю були наявні основні засоби на суму 3250 £, а за відрахуванням зносу - 2700 £. 10 лютого надійшли нові основні засоби вартістю 2000 £.; 20 березня - від інших організацій за повною вартістю на 3800. £. їхня вартість з урахуванням зносу - 2300 £. Вибуло основних засобів внаслідок зносу (за повною вартістю): 1 лютого - на 1200 £, 18 квітня - на 900 £; 26 травня безкоштовно передано іншим організаціям основних засобів на 560 £. Списано зносу на основні засоби, які вибули 1800 £. Річна норма амортизації 10 %.Проведіть аналіз основних засобів підприємства за допомогою методу балансових рівнянь та побудуйте систему показників, що відображає їх стан. Поясніть отримані результати щодо виокремлення системи показників.

Ситуативне завдання (розрахункове). (20 балів) Маємо дані про виробництво та розподіл валового внутрішнього продукту галузей економіки країни за 2 роки (у фактичних цінах, ум.од.)

Таблиця 2.

Динаміка виробництва та розподілу валового внутрішнього продукту галузей економіки

Галузь	Роки	Випуск	Проміжне споживання
Промисловість	2020	77848	55467
	2021	85248	58331
Сільське господарство	2020	26746	17162
	2021	29182	19468
Будівництво	2020	9773	4958
	2021	9699	4939
Виробництво послуг	2020	60311	24642
	2021	73558	35397

ВВП у фактичних цінах становив (ум. од.) у 2023р. – 81519; 2022р. – 92484. А також, індекси у 2023 році до 2022 року (%): індекси споживчих цін на товари та послуги – 110,1; індекси цін виробників промислової продукції – 105,0; індекс цін на будівельно – монтажні роботи – 103,0; індекс цін реалізації сільхозпродукції – 105,1.

Проведіть аналіз валової доданої вартості за допомогою структурного аналізу та прийомів аналізу динаміки. Обґрунтуйте вибір методу розрахунку та наведіть економічну інтерпретацію отриманих результатів.

Затверджено на засіданні кафедри статистики і економічного прогнозування
протокол № _____ від «___» _____ 20__р.

Екзаменатор

к.е.н., доц. Серова І.А.

Зав. кафедрою

д.е.н., проф. Расвнєва О. В.

Критерії оцінювання

Підсумкові бали за екзамен складаються із суми балів за виконання всіх завдань, що округлені до цілого числа за правилами математики.

Алгоритм вирішення кожного завдання включає окремі етапи, які відрізняються за складністю, трудомісткістю та значенням для розв'язання завдання. Тому окремі завдання та етапи їх розв'язання оцінюються відокремлено один від одного таким чином:

діагностичне завдання 1 (розрахункове) – максимальна оцінка 10 балів:

2 бали – підбір формули розрахунку;

6 балів – здійснення розрахункових дій;

2 бали – формулювання відповіді на поставлене запитання.

діагностичне завдання 2 (розрахункове) – максимальна оцінка 10 балів:

1 бал – розуміння сутності завдання;

3 бали – підбір формул розрахунку або алгоритму виконання завдання;

4 бали – здійснення розрахунку або формулювання алгоритму дій по виконанню завдання;

2 бали - наявність аргументованих висновків за результатами аналітичної роботи;

евристичне завдання (розрахункове) – максимальна оцінка 20 балів:

4 бали – розуміння сутності завдання;

4 бали – підбір формул розрахунку, що відповідають сутності поставлених питань;

4 бали – розрахунок показників за окремими формулами стосовно теми дослідження;

4 бали – розрахунок показників в повному обсязі відповідно до поставлених питань у завданні;

4 бали – надання аргументованих висновків за результатами розрахункової роботи.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Горкавий В. К. Статистика: Підручник. Третє вид., переробл. і доповн. Київ: Алерта, 2020. 644 с.
2. Педченко Г. П., Завадських Г. М., Прус Ю. О. Статистика: курс лекцій. Мелітополь: Люкс. 2021. 223 с.
3. Краєвський В. М. Статистика: навч. посіб. / В. М. Краєвський, Я. О. Остапенко, Н.В. Параниця // Ун-т ДФС України. Ірпінь, 2019. 218 с.
4. Самотоєнкова О. В., Ольвінська Ю. О. Економічна статистика: навч. посіб. / О. В. Самотоєнкова, Ю. О. Ольвінська // Видання друге, перероб. та доп. – Одеса : ФОП Гуляєва В. М., 2020. – 276 с.
5. Статистика [Електронний ресурс] : навч. посіб. / О. В. Раєвнева, І. В. Аксьонова, О. І. Бровко [та ін.]; за заг. ред. О. В. Раєвневої. Самостійне електрон. текстове мережеве вид. (389 с./3,59 МБ). Харків: ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2019. Режим доступу: <http://repository.hneu.edu.ua/handle/123456789/24523>
6. Статистика: підручник / С. І. Пирожков, В. В. Рязанцева, Р. М. Моторин та ін. – Київ : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2020. 328 с.

Додаткова

7. Статистика [Текст] : метод. рек. до вивч. дисц. / Лохман Н.В., Носовська С.Є. Донец. нац. ун-т економіки і торгівлі ім. М. Туган-Барановського, каф. економіки та бізнесу. Кривий Ріг: ДонНУЕТ, 2021. 96с.
8. Семенова К. Д., Тарасова К. І. Бізнес-статистика : Підручник / К. Д. Семенова, К. І. Тарасова. К : ФОП Гуляєва В.М. 2018. 210 с.
9. Sierova I. Shadow Economy: the formation of an observation matrix //Проблеми економіки, №2, 2019. – С. 134-141. Режим доступу: <http://repository.hneu.edu.ua/handle/123456789/28613>
10. I. Sierova, H. Svydlo, V. Derykhovska, Z. Barka. Fundamentals of analytical assessment of the secondary sector of economy // Економіка розвитку, 2020, №19. С.30-43. Режим доступу : <http://repository.hneu.edu.ua/handle/123456789/25712>
11. Чекотовський Е. В. Статистичні методи на основі Microsoft Excel 2016: навч. посібник. Київ: Знання, 2018. 408 с.

Інформаційні ресурси

12. Офіційний сайт Головного управління статистики в Харківській області [Електронний ресурс]. Режим доступу : <https://kh.ukrstat.gov.ua/>.
13. Офіційний сайт департаменту статистики Організації Об'єднаних Націй [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://unstats.un.org/unsd/default.htm>
- 14 Офіційний сайт Державної служби статистики України [Електронний ресурс]. Режим доступу: www.ukrstat.gov.ua.
15. Офіційний сайт Міжнародного інституту статистики (ISI) [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.cbs.nl/isi/>
16. Офіційний сайт Міжнародного валютного фонду (IMF) [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.imf.org/external/np/sta/>
17. Проблеми та перспективи гармонізації цифрового ринку України з ринками ЄС та країн СхП [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://cid.center/wp-content/uploads/2019/02/аналітичний-звіт-СхП.pdf>
18. World Development Report 2021: DATA FOR BETTER LIVES, URL: <https://www.worldbank.org/en/publication/wdr2021>
19. Data and analysis, URL: <https://wdr2021.worldbank.org/data-and-research/#dataAndAnalysis>
20. Сайт персональних навчальних систем ХНЕУ ім. С. Кузнеця. Навчальна дисципліна «Економічна статистика та цифрова економіка». Режим доступу: <https://pns.hneu.edu.ua/course/view.php?id=942>